

PRINCIPALELE DIRECȚII STRATEGICE PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ ALE JUDEȚULUI IAȘI

M. DĂSCĂLESCU, Ramona AIRINEI

U.S.A.M.V. Iași

e-mail: dasmarian81@yahoo.com

The potential of the rural space from Iași district, regarding primary resources and the population experience in agriculture and handicraft activities, is creating the premises for a durable development and also for the growth of the community life level.

The diagnostic analyse of the Iași district rural space, is permitting the identification of variables from territory witch slows down or stimulates a durable development, compatible with the principals' directions of the European Union rural development.

There are identified the principals direction of the rural development strategy of the Iași district, and after the implementation of the strategic directions of rural development are expected a series of results and the most important from these are the rising of private investments volume in rural space, creation of new work places and the growth of the rural life quality.

For a good tuning of rural development politic with Community priorities, Council Settlement regarding the help for rural development that are given by European Agricultural Fund For Rural Development (EAFRD), says in Article 9 the adaptation of strategic lines of Rural Development Community for the programming period 1st January 2007 – 31 December 2013. In the SWOT analyze made for rural space of Iași district it was specified the weaknesses and threats which delays the rural development process and which has to made the head list of principal measurements that has to be taken by the local authorities.

Rural development can be approached from different angles. Can be watched as a component of territorial development of the country, but can also be watched as a component of regional development.

The purpose of this paper is to correlate strategic lines for rural development of European Community with particularities of rural space of Iași district, regarding in the same time the expecting results after their implementation.

Keywords: *development, rural space, strategic directions, European funds, SWOT analyze.*

Zonele rurale se confruntă cu provocări specifice în ce privește creșterea economică, locurile de muncă și durabilitatea în anii viitori. Dar ele oferă reale oportunități prin potențialul lor de creștere în sectoarele noi, asigurarea condițiilor de recreere rurală și turism, atraktivitatea ca loc de viață și loc de muncă, și rolul lor de rezervor de resurse naturale și de peisaje foarte valoroase.

Viitoarea politică de dezvoltare rurală se focalizează pe trei zone cheie: economia agro-alimentară, mediu și economia rurală extinsă.

Noua generație de strategii și programare de dezvoltare rurală va fi construită în jurul unei axe de competitivitate pentru agricultură, alimentație și silvicultură, o axă pentru management și mediu și o axă pentru calitatea vieții și diversificarea acesteia în zonele rurale.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pentru întocmirea lucrării a fost folosită ca metoda de lucru analiza diagnostic, folosind criteriile fizico-geografice, demografice, economice, echiparea tehnică, criteriile sociale și ecologice. Analiza cu ajutorul acestor criterii a permis identificarea variabilelor din teritoriu care frânează sau stimulează dezvoltarea spațiului rural. Sursa informațională care a stat la baza elaborării acestui studiu o constituie datele culese de la Direcția Județeană de Statistică Iași.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Spațiul rural din județul Iași prezintă, în contextul socio-economic actual, o serie de elemente ce contribuie la deținerea particularităților teritoriilor celor 93 de comune și 418 de sate.

Comuna este unitatea administrativă de bază pe teritoriul căreia se implementează politica rurală. Autoritățile comunale sunt partenerii locali ai autorităților județene și regionale în realizarea politicii rurale.[1]

În zona rurală a județului Iași la nivelul anului 2004 conviețuiesc și își desfășoară activitatea un număr de 435231 locuitori [4], reprezentând 53 % din populația județului (tab. 1.).

Tabelul 1

Dimensiunea spațiului rural în județul Iași (2004)

Specificare	Suprafața		Populația		Densitatea populației	
	Km ²	%	mii pers.	%	Pers/km ²	%
România-total	238391	100.0	21.733	100.0	91.0	100.0
Spațiul rural România	212715	89.2	10.133	45.4	47.6	52.3
Județul Iași- total	5476	100.0	821	100.0	150.0	100.0
Spațiul rural-Iași	5185	94.7	435	53.0	84.0	56.0

Sursa: Anuarul statistic al României 2005[3]

În literatura de specialitate, spațiul rural privit din punct de vedere economic și social este împărțit în: spațiul rural periurban sau preorășnesc, spațiul rural intermediar și spațiul rural periferic, marginal sau defavorizat (fig. 1).

Din punct de vedere al urbanismului, al citadinismului, al agriculturii, al silviculturii și al ecologicului, spațiul rural cuprinde pe lângă mediul socio-economic și spațiile naturale, parcurile naționale, parcurile regionale, rezervații naturale, siturile și spațiile naturale sensibile.[2]

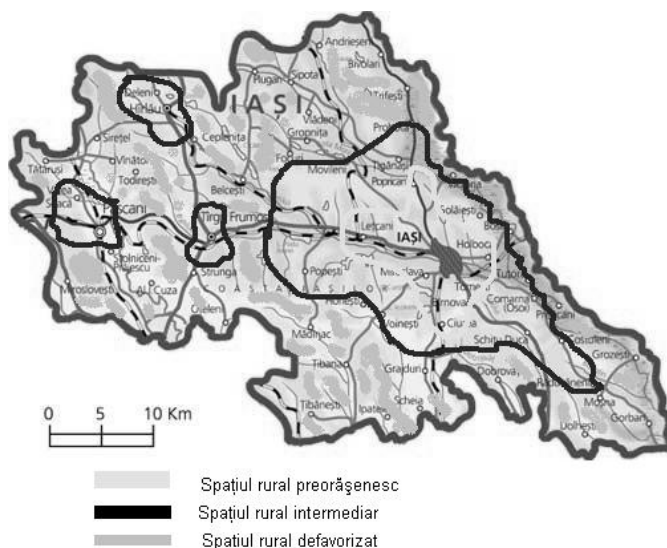

Figura 1. Spațiul rural la nivelul județului Iași

Organizarea rațională a sistemului de producție în fiecare unitate de producție are la baza stabilirea unui echilibru în structura cantitativă și calitativă a sistemului de resurse, în funcție de sistemul de producție practicat.

În ciuda scăderii importanței sale în economie, sectorul agricol continuă să fie o sursă importantă de venit și de locuri de muncă în multe zone rurale și rămâne cheia determinanta a peisajului rural, iar promovând etichetele de calitate și de origine, vom permite producătorilor regionali să se specializeze în anumite segmente de calitate și să deschidă nișe de piață pentru fermierii care nu pot fi competitivi numai pe baza costurilor de producție și care pot stimula potențiale activități economice în zonele rurale dezavantajate.

Obiectivul strategiei de dezvoltare rurală a județului Iași este creșterea calității vieții prin dezvoltarea durabilă a economiei locale.

Pe baza analizei particularităților zonale și a reformelor privind dezvoltarea rurală la nivelul UE, au fost identificate următoarele direcții de acțiune:

- a) o direcție de competitivitate pentru agricultură, alimentație și silvicultură (axa 1);
- b) o direcție pentru managementul terenului și mediu (axa 2);
- c) o direcție pentru diversificarea economiei rurale (axa 3);[5]

a) Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și silvic

Agricultura, silvicultura și sectorul agro-alimentar au un mare potențial de a dezvolta produse de înaltă calitate și valoarea adăugată care răspund cererii diverse și crescândă a piețelor. Pentru a îndeplini aceste priorități, instituțiile interesate trebuie să se concentreze asupra acțiunilor cheie, precum:

- 1. restructurarea sectorului agricol în raport cu realitățile pieței;
- 2. facilitarea inovațiilor și accesul la cercetare și dezvoltare;

3. îmbunătățirea integrării lanțului agro-alimentar;
4. încurajarea preluării și difuzării ICT (adoptarea aplicațiilor afacerilor electronice permite accesul ușor la resurse și piețe);
5. dezvoltarea de rețele de informații privind mediul de afaceri;
6. dezvoltarea spiritului antreprenorial și a managementului în regiune;
7. îmbunătățirea deprinderilor practice ale fermierilor;
8. sprijinirea și promovarea IMM-urilor prin activități specifice;
9. dezvoltarea de noi puncte de desfacere pentru produsele agricole și silvice;
10. îmbunătățirea performanțelor de mediu ale fermelor și silviculturii;
11. reînnoirea generațiilor în agricultură, prin măsuri adaptate la nevoile tinerilor agricultori.

b) Îmbunătățirea managementului terenurilor și a mediului

Pentru a proteja și spori resursele naturale și peisajele în zonele rurale, resursele alocate axei 2 trebuie să contribuie la:

1. promovarea practicilor agricole ce nu dăunează mediului;
2. reconstrucția capitalului natural în zonele deteriorate;
3. consolidarea contribuției agriculturii ecologice;
4. reabilitarea zonelor afectate de calamități naturale;
5. conservarea peisajului agricol (sisteme agricole corespunzătoare ajută la conservarea peisajelor și habitatelor);
6. încurajarea inițiativelor de mediu/economice de succes;
7. promovarea echilibrului teritorial.

c) Încurajarea diversificării economiei rurale

Gama măsurilor disponibile conform axei 3 trebuie să ajute la asigurarea că, zonele rurale rămân atractive pentru generațiile viitoare. Pentru a îndeplini aceste priorități, sprijinul trebuie focalizat asupra următoarelor acțiuni:

1. creșterea activității economice și a ratelor ocupării în economia rurală extinsă (turismul, meșteșugurile și asigurarea posibilităților de recreere);
2. dezvoltarea micro afacerilor și a meșteșugurilor;
3. pregătirea tinerilor în dezvoltarea abilităților tradiționale;
4. dezvoltarea furnizării utilizării inovatoare a surselor de energie regenerabilă;
5. îmbunătățirea infrastructurii locale (reabilitarea/modernizarea drumurilor de acces în spațiul rural, dezvoltarea infrastructurii în domeniul cercetării, transferului tehnologic și societății informaționale, dezvoltarea infrastructurii de afaceri, dezvoltarea infrastructurii de utilități).

Pentru a îndeplini obiectivul de dezvoltare rurală a județului Iași, instituțiile interesate trebuie să își focalizeze sprijinul asupra construirii de parteneriate, pentru a facilita accesul comunităților locale la toate sursele naționale și europene de finanțare a economiei rurale. Astfel relansarea economică vizează crearea infrastructurilor necesare pentru favorizarea mediului de afaceri, precum sprijinirea dezvoltării IMM-urilor, adaptarea resurselor umane la cerințele economiei de piață și promovarea județului.

Rezultatele așteptate sunt:

- Creșterea confortului și îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor din spațiul rural al județului;
- Atragerea de noi investitori;
- Creșterea volumului investițiilor private în infrastructura rurală;
- Protejarea mai eficientă a mediului înconjurător;
- Lărgirea gamei și creșterea calității serviciilor rurale;
- Crearea de noi locuri de muncă în mediul rural;
- Creșterea gradului de valorificare a potențialului zonelor rurale;
- Apariția concurenței și realizarea unor produse mai bune;
- Îmbunătățirea imaginii și a atractivității zonelor rurale.

CONCLUZII

Populația Județului Iași la 1 ianuarie 2005 era de 813943 locuitori, reprezentând 3,8% din populația totală a României (Județul Iași ocupând locul 3, după municipiul București și Județul Prahova); din totalul populației, 47,1 % locuiește în mediul urban, iar 52,9 % în mediul rural.

Analiza SWOT evidențiază pentru județul următoarele puncte slabe:

- nivel scăzut al infrastructurii rutiere;
- rețeaua de apă potabilă, canalizare și gaz metan este insuficient dezvoltată (cantitativ și calitativ) în raport cu suprafața și populația județului;
- exploatarea agricolă se face pe loturi reduse de 1-3 ha;
- grad ridicat de eroziune a solurilor;
- numărul redus de comune și sate conectate la sisteme de distribuție a apei potabile, sisteme de canalizare, sisteme de distribuție a gazelor naturale;
- parcul agricol redus și îmbătrânit fizic și moral;
- indicii de utilizare a capacității de cazare în funcțiune și a duratei medii de ședere în regiune în raport cu potențialul turistic existent;
- grad scăzut al populației ocupate în servicii;
- rată ridicată a șomajului.

La acestea se adaugă și posibilele riscuri cum sunt:

- lipsa de coeziune a măsurilor de dezvoltare economică și socială pe fondul accentuării lipsei de încredere a populației în redresarea economică a țării;
- slaba competitivitate a firmelor de profil din județ cu cele din statele membre după aderarea României la Uniunea Europeană;
- continuarea exodului "materiei cenușii" către alte regiuni și în străinătate;
- creșterea în continuare a gradului de sărăcie a populației în regiune;

- existența unor zone predispuse la dezastre naturale (alunecări de teren, inundații).
- posibilitatea ca unele produse agricole (carne, lapte, vegetale) să nu întrunească condițiile de calitate conform standardelor comunitare;
- slaba competitivitate a firmelor de profil din regiune cu cele din statele membre ale Uniunii Europene.

Accesarea programelor comunitare reprezintă o posibilitate de atenuare a diferențelor dintre spațiile rurale ale județului dar și de dezvoltare durabilă globală.

BIBLIOGRAFIE

1. Bold, I., Buciuman, E., Drăghici M., - *Spațiul rural*, Editura Mirton, Timișoara, 2003;
2. Mitrahe, Șt., 2000 – *Dezvoltarea durabilă rurală*. Editura Planeta, București;
3. ***Anuarul statistic al României, 2005;
4. ***www.insse.ro;
5. ***www.maap.ro.